

Nr 8.

Ankom till Riksdagens kansli den 31 mars 1911 kl. 2 e. m.

Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 8 angående en inom kammaren väckt motion om skrifvelse till Kungl. Maj:t i fråga om hushållningssällskapens verksamhet och organisation.

I en motion, nr 266, af herr Gripenstedt, med instämmande af fjorton ledamöter af Andra kammaren, har yrkats,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes meddela de föreskrifter i afseende på hushållningssällskapens verksamhet och organisation, till hvilka i motionen angifna synpunkter må föranleda, samt i de delar, hvartill Riksdagens medverkan kräfves, för densamma framlägga erforderliga förslag.

Motiveringen, hvartill utskottet hänvisar, innehåller följande här i korthet sammanfattade erinringar, anförda i samma ordning som i motionen:

att hushållningssällskapens verksamhetsområde bör närmare angifvas och begränsas;

att kvinnor skola kunna inväljas i sällskapen med lika rätt som män;

att de mindre jordbrukarne borde på olika sätt intresseras för hushållningssällskapen och beredas inflytande däri, särskildt genom inval i förvaltningsutskotten;

att underlätta detta sistnämnda genom arfvode för deltagande i förvaltningsutskottens sammanträden;

att föreningsväsendet på jordbruksområdet inordnas under hushållningssällskapen och beredes representationsrätt i förvaltningsutskotten.

För vinnande af en reorganisation af hushållningssällskapen i öfverensstämmelse med dessa önskningsmål, hvilket icke torde kunna åstadkommas på frivillighetens väg, anser motionären,

Bihang till Riksd. prot. 1911. 9 Saml. 2 Afd. 2 Band. 4 Ser. 7 Häft. (Nr 8). 1

att Riksdagen bör besluta, att hushållningssällskapen, för att få åtnjuta statsanslag eller del af brännvinsmedlen, skola antaga af Kungl. Maj:t godkända stadgar i enlighet med de nya föreskrifter, som i berörda hänseende kunna anses erforderliga.

Utskottets
yttrande.

Innan utskottet i detalj yttrar sig om föreliggande motion, torde en kortfattad framställning af nu gällande ordning för hushållningssällskapens organisation och stadgebestämmelser böra meddelas.

Genom cirkulär den 7 september 1813 fastställdes af Kungl. Maj:t vissa allmänna grunder för inrättande af hushållningssällskap i rikets län att lända till efterrättelse vid uppgörande af stadgar för dessa sällskap. Genom ny kunglig förordning af den 16 maj 1848 fastställdes förändrade allmänna grunder för hushållningssällskapens organisation, att tjäna som ledning vid uppgörande af nya förändringar i först gällande stadgar. Slutligen har Kungl. Maj:t, efter af hushållningssällskapens ombudsmöte 1909 gjord framställning och på grund af förslag af en å nämnda möte tillsatt kommitté, öfver hvilket förslag hushållningssällskapen eller deras förvaltningsutskott afgifvit yttranden samt landbruksstyrelsen lämnat utlåtande, genom nådigt bref af den 28 oktober 1910 fastställt nya grunder för hushållningssällskapens organisation, att tjäna till ledning vid uppgörande och granskning af förslag till nya stadgar för dylika sällskap eller till förändringar i förut gällande stadgar.

Genom de nya grundstadgandena, hvilka här nedan anföras, afsågs närmast att vinna rättelse däri, att hushållningssällskapens stadgar dels icke erbjödo någon garanti mot den skadliga rubbning i sällskapens planlagda verksamhet, som kunde uppstå i följd af beslut vid sällskapens sammanträden af tillfälligt bildade majoriteter, och dels saknade bestämmelser om under hvilka förhållanden och på hvad sätt af sällskap fattade beslut måtte kunna öfverklagas. Dessa ändamål ansågos vara uppnådda genom bestämmelserna i § 7 angående två tredjedels majoritet vid beslut å vanligt sällskapsmöte om utgift, som förvaltningsutskottet afstyrkt eller höjande af utgiftsbelopp, som utskottet föreslagit, samt i § 8 angående besvär öfver af sällskap fattadt beslut.

Åberopade stadganden äro af följande innehåll:

§ 1.

Hushållningssällskaps ändamål är jordbrukets och därtill hörande bönäringars äfvensom fiskets främjande.

§ 2.

Ledamöter i hushållningssällskap väljas af sällskapen till obestämdt antal.

§ 3.

Ordförande och vice ordförande utses af sällskapet; sekreterare och skattmästare samt andra tjänstemän, om sådana anses nödiga, utses af sällskapet eller dess förvaltningsutskott.

§ 4.

Åt en särskild afdelning, bestående af ordföranden och vice ordföranden jämte minst fem därtill för ett eller flera år utsedda ledamöter, uppdrages att, under namn af förvaltningsutskott, besörja sällskapets ekonomiska angelägenheter, bereda alla inkommande ärenden, innan de till afgörande af sällskapet företagas, afgifva af myndigheter från förvaltningsutskottet begärda utlåtanden samt verkställa alla af sällskapet fattade beslut.

§ 5.

Hushållningssällskap besörjer, hvart och ett inom sin ort, att underafdelningar inrättas samt erforderliga stadgar och föreskrifter för dessa meddelas; ägande hushållningssällskap att genom sina underafdelningar erhålla nödiga upplysningar om ortliga förhållanden och låta utföra beslutade åtgärder.

§ 6.

Med landbruksstyrelsen och landbruksakademien böra hushållningssällskapen stå i oafbruten förbindelse genom, bland annat, ömsesidigt utbyte af utgifna tryckta skrifter, och böra hushållningssällskapen hvarje år inom mars månads utgång till landbruksstyrelsen afgifva berättelse om landbrukets och tillhörande binäringars, äfvensom fiskets tillstånd jämte de förändringar, som inom dessa näringsgrenar inträffat under föregående året.

§ 7.

Inom hushållningssällskap, vid hvilket sammankomster ledamöterna äga allmän och lika rösträtt, erfordras för beslutande af utgift, som förvaltningsutskottet afstyrkt, eller för höjande af utgiftsbelopp, som utskottet föreslagit, att af sällskapets i omröstningen deltagande medlemmar minst $\frac{2}{3}$ äro om beslutet ense,

§ 8.

Förmenar ledamot af hushållningssällskap, att af sällskapet beslutad utgift faller utom området för sällskapets i § 1 angifna verksamhet, eller att beslut af sällskapet fattats i strid mot de i sällskapets stadgar meddelade bestämmelser om viss röstöfvervikt för beslutande af utgift, som förvaltningsutskottet afstyrkt, eller för höjande af utgiftsbelopp, som utskottet föreslagit, må han däröfver hos Kungl. Maj:t anföra besvär, hvilka skola till jordbruksdepartementet ingifvas inom trettio dagar efter beslutets fattande.

§ 9.

I öfrigt och med iakttagande af ofvan nämnda grunder äger hushållningssällskap att efter särskilda i hvarje ort sig företeende förhållanden själf uppgöra de speciella föreskrifterna för sin verksamhet och att till Kungl. Maj:ts nådiga pröfning och stadfästelse i underdånighet öfverlämna i sådant afseende upprättade stadgar äfvensom förslag till ändring i redan befintliga sådana.

Vid en närmare granskning af olika hushållningssällskaps stadgar, af hvilka de äldsta äro från början på 1870-talet, de flesta dock partiellt förändrade efter år 1900, ha dessa befunnits vara i vissa afseenden ganska likartade, men beträffande några af de i herr Gripenstedts motion berörda förhållandena alls icke normerande.

I fråga om verksamhetens omfattning äro stadgarne allmänast formulerade i öfverensstämmelse med innehållet i de allmänna stadgandena af 1848 angående hushållningssällskapens inrättning och styrelse. Därtill gjorda utvidgningar upptaga skogshushållning, handaslöjd, fiske, andra näringar samt »företag och inrättningar», hvilka kunna bidra till höjande af modernäringen och yrkesutvecklingen. I några stadgar är hushållningssällskapets verksamhetsområde begränsadt till sådana näringar, hvilka »i främsta rummet» hafva någon gemenskap med landthushållningen. Exempel finnas dock på stadgar, hvari sällskapets uppgift angifvits, utom befrämjandet af jordbruket, omfatta »hvad i öfrigt kan anses bidra till ökad ekonomiskt välstånd inom länet».

Att vinna ledamotskap i hushållningssällskapen synes i allmänhet vara lika för kvinnor som män, då vanligen i stadgarne om inval, som kan ske på förslag af förutvarande medlem, genom förvaltningsutskottet eller afdelning, beteckningen »ledamöter» användts, i afsikt att kunna

inrymma båda könen. I några sällskaps stadgar är likväl beträffande ledamotskapet undantag gjordt för kvinnor genom särskildt stadgande, att till ledamöter väljas »välfrejdade män».

Bestämmelser om arvode till ledamöter i förvaltningsutskottet förekomma icke i de allmänna grundreglerna för hushållningssällskapen och saknas äfven i de flesta sällskaps stadgar. Men utskottet har sig bekant, att det likväl i vissa län praktiseras att betala reseersättningar till förvaltningsutskotten. Särskildt stadgande af ett sällskap, att ledamot af förvaltningsutskott eller beredningskommitté »icke äger att för sina uppdrags fullgörande uppbära arvode eller reseersättning» utgör ett undantag.

Hvad angår de mindre jordbrukarne, äro inga särskilda bestämmelser för dem intagna i något sällskaps stadgar, om ej dit får räknas, att i något sällskap för dem, som innehafva under 50 hektar jord, afgiften satts till hälften mot den för andra medlemmar gällande.

Några andra föreningsformer än sällskapens underafdelningar, landbruksföreningar och gillen, bestående af ledamöter i sällskapen, äro icke på något sätt berörda i förefintliga sällskaps stadgar utom i hvad det angår konsulentverksamheten och understödjandet af afvelsföreningar samt särskilda sammanslutningar för odling, skogs-, mejeri- och trädgårdsskötsel m. m.

Vid en fullföljd granskning af hushållningssällskapens stadgar har det mest särskiljande befunnits vara den rent tekniska organisationen, representationen vid sällskapens möten, val af förvaltningsutskott, framläggande af ärenden till behandling o. s. v. Rösträtten är i alla sällskap lika för hvarje medlem. Men inom åtskilliga sällskap, som äga en större medlemsstock, har det af praktiska skäl nödvändiggjorts att tillskapa ombudsrepresentation, hvilken då blifvit olika ordnad i skilda orter. Därmed och genom afdelningarne har tillskapats ett slags »själfskrifvenhet» för representation i sällskapet och ledamotskap i förvaltningsutskotten, som i några stadgar ytterligare komplicerats genom bestämmelser om såväl representantskap genom pastorats-, kontrakts- eller gillesordförande, som ock af särskilda ombud för medlemsgrupper af viss storlek inom resp. afdelningar. I ett sällskap väljas ett antal ledamöter i förvaltningsutskottet genom elektor, såsom fordom landstingsmannavalen förrättades, hvarvid elektorerna utses af gillena, och därefter väljas öfriga ledamöter direkt å sällskapets sammanträde. Ett annat exempel på valform är, att hvarje medlem i hushållningssällskapet äger att insända förslag å personer, hvilka uppföras å en tryckt lista, som sedan användes såsom valsedel vid det

allmänna mötet. Inom ett par sällskap stadgas, att förvaltningsutskottets ledamöter föreslå vissa personer till inval, inom hvilket förslag valet sker, således en »själfkomplettering» af förvaltningsutskottet. I de allra flesta sällskap sker valet af förvaltningsutskott genom direkt röstning vid sällskapens sammanträden och med enkel majoritet.

Afgifterna i sällskapen äro mycket varierande, dels blott inträdesavgift och avgift en gång för alla (5 à 25 kronor) eller ständig årsavgift och årsavgift för viss tid (1 à 5 kr). Där årsavgift upptages är vanligen bestämdt, att avgiftens erläggande utgör villkor för deltagande i sammanträden och val samt att underlåtenhet att betala avgift för två år medför förlust af medlemskapet.

Hvad sålunda i korthet anförts ur nu gällande stadgar för hushållningssällskapen gifver, enligt utskottets mening, stöd åt motionen. En utredning af den väckta frågan i hela dess vidd och i af motionären angifvet syfte synes sålunda vara af behovet påkallad. Det är nämligen uppenbart, att hushållningssällskapen icke med sin nuvarande organisation och sina i vissa afseenden tunga och byråkratiska arbetsformer kunna i allo motsvara allt mera utvidgade anspråk eller tillräckligt smidigt anpassa sig efter den nu hastigt fortskridande utvecklingen på jordbruksområdet med hänsyn särskildt till småbruksverksamheten, egnahemsrörelsen m. m.

Härmed vill utskottet icke ha sagt, att hushållningssällskapen ej i åtskilliga afseenden skulle ha utfört ett värdefullt arbete inom sitt verksamhetsområde. Tvärtom kan man säga, att fastän de icke, såsom önskligt varit, erhållit direkta impulser från dem, som allmännare bort söka sitt stöd där, de små jordbrukarne, sällskapen likväl icke underlåtit att sträcka sig ut till småbruksområdet samt tagit flera betydelsefulla och praktiska initiativ till det mindre jordbrukets upphjälpande.

Med hänsyn till hushållningssällskapens fortsatta verksamhet är det likväl för utskottet klart, att hvad man kallat en »demokratisering» af sällskapen, nu bör på lämpligt sätt åstadkommas. Om alla särskilda intressen inom landtbruket och dess bineringar kunde blifva behörigt representerade i hushållningssällskapen och dess förvaltningsutskott, så skulle den erforderliga utvecklingen följa som en konsekvens häraf och medansvarigheten för ett verkligt nyttiggörande af sällskapens ekonomiska uppoffringar i näringarnas tjänst på alla sätt ökas. Men fastän detta borde vara ett för alla goda krafter i hushållningssällskapen eftersträfvansvärdt mål, är utskottet lika litet som motionären öfvertygad om, att detsamma kan ernås utan statsmaktens reglerande inflytande.

Hvad som i sådant afseende kan leda till en reorganisation af hushållningssällskapen, är fastställandet af nya och i här berörda detaljer bättre normerande grundstadganden för sällskapen. Dessa grundstadgar borde — med bibehållande af hushållningssällskapen som frivilliga institutioner och utan att träda sällskapens enskilda rätt öfver vissa tillgångar, fonder, fastigheter m. m. för nära — noga uppdraga gränserna för sällskapens verksamhetsfält, klart fastslå sällskapens karaktär af opolitiska yrkessammanslutningar, påbjuda lika bestämmelser för medlemskap och val af förvaltningsutskott i hushållningssällskapen samt i öfrigt innehålla hvad som kan vara ägnadt att väcka intresse och förtroende för sällskapen och dess verksamhet.

Den härför påkallade utredningen i ärendet skulle sålunda, enligt utskottets mening, afse *dels* den ställning, som hushållningssällskapen böra intaga inom landtbruksförvaltningen, gränserna för deras själfbestämmningsrätt och hvad som bör utgöra föremål för sällskapens verksamhet inom det sålunda bestämda området, och *dels* lämpligaste sättet för sällskapens organisation, så att landbrukets och dess binäringars alla berättigade intressen kunna på ett tillfredsställande sätt blifva representerade inom hushållningssällskapen och dessas förvaltningsutskott.

Efter hvad sålunda anförts, finner sig utskottet böra hemställa,

att Andra kammaren i anledning af förevarande motion för sin del måtte besluta, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes gå i författning om en utredning rörande hushållningssällskapens verksamhet och organisation i här ofvan angifvet syfte samt på grund häraf vidtaga de åtgärder, hvartill utredningen anses böra föranleda.

Stockholm den 31 mars 1911.

På utskottets vägnar:

ERIK PALMSTIERNÄ.

Reservation

af herr *Fornander*, hvilken, med instämmande af herrar *Malmborg* och *Åkesson*, har ansett, att utskottets utlåtande bort hafva följande lydelse:

Med angifvande af de afsevärda belopp, som af hushållningssällskapen årligen disponeras, anser motionären det vara af intresse att ägna någon uppmärksamhet åt det sätt, hvarpå medlen användas, men låter samtidigt förstå, att ingen anmärkning mot denna användning »vore af behovet påkallad», med hvilket uttryck, i det sammanhang detsamma förekommer, motionären redan på förhand begränsar sina anmärkningar mot hushållningssällskapen till endast formell art. Realiter kan mot dem för närvarande intet andragas.

Hans synpunkter i förstnämnda hänseende kunna sammanfattas sålunda:

1. I hushållningssällskapens verksamhet förefinnes en rådande tendens till oafärlig utveckling, eller att densamma blir alltför extensiv. Denna, enligt motionärens förmenande, olägenhet är det af vikt att undanröja därigenom, att gränserna för hushållningssällskapens verksamhetsområde blifva klarställda.

2. På det att hushållningssällskapen allt framgent, likasom de »allt från deras uppkomst varit en kraftig häfstång till det svenska jordbrukets och dess binäringars förkofran», måtte kunna fylla sin stora uppgift, gäller det för dem att anpassa sig efter tidens fordringar, hvarmed åsyftas,

att kvinnor, likaväl som män, kunna inväljas såsom ledamöter;

att de mindre jordbrukarne skulle tillföra hushållningssällskapen friska krafter, hvarföre det i alla afseenden vore fördelaktigt, att dessa mindre jordbrukare finge inom hushållningssällskapen göra sitt behöriga inflytande gällande ej blott som medlemmar i sällskapet utan äfven såsom ledamöter i förvaltningsutskottet, hvars ledamöter därjämte borde åtnjuta arfvode eller åtminstone resekostnadsersättning.

3. De under hushållningssällskapen sorterande föreningar, kontroll-, tjur-, andels-, inköps-, med flera föreningar, hvilka direkt eller indirekt åtnjuta understöd af staten, men för öfrigt fått hvar för sig reda sig på egen hand, borde inom hvarje hushållningssällskap föras närmare tillsammans inom samma ram.

4. Genom statens ingripande borde en enhetlig ändring uti de skilda hushållningssällskapens stadgar komma till stånd, om Riksdagen anser önskvärdt och nyttigt, att hushållningssällskapens organisation och verksamhet i ofvan angifna hänseende eller eljest modifieras.

Motionären medgifver, att »hushållningssällskapen intaga en säregen ställning». Han påvisar äfven att »de flesta anse att de höra hemma till den lokala själfförvaltningen». Redan denna sistnämnda omständighet gör att utskottet ställer sig ytterst tveksamt angående lämpligheten af den åtgärd motionären föreslagit.

Känt är, hurusom hushållningssällskapen äro länsföreningar med uppgift att verka för landthushållningens främjande. Upprinnelsen till deras bildande förskrifver sig från ett kungl. bref af år 1742, men först sedan den genom kungl. kungörelsen den 28 december 1811 stiftade landbruksakademien, som fått till åliggande att befordra inrättningen af hushållningssällskap i de län, där sådana ej funnos, uppgjort förslag till grundstadgar för sällskapen och dessa stadgar blifvit fastställda samt sedan ett kungl. cirkulär om detta ärende den 7 september 1813 utgått till länsstyrelserna, bildades ett större antal hushållningssällskap. Deras antal uppgår nu till 26.

Hushållningssällskapens stadgar skola fastställas af Kungl. Maj:t. I cirkuläret af 1813 voro de första grundstadgarne intagna. Dessa ändrades genom kungl. brefvet den 16 maj 1848 och nu senast den 28 okt. 1910.

Sällskapen, som från början stått i oafbruten förbindelse med landbruksakademien, kommo vid landbruksstyrelsens inrättande 1889 att närmast höra under denna myndighet. För rådgörande om angelägenheter tillhörande landthushållningen har alltsedan 1869 ombud för sällskapen på regelbundet återkommande tider, sedan 1908 hvarje år i november, sammanträdt i Stockholm (»hushållningssällskapens ombudsmöten»).

Sällskapen utgöras af valda ledamöter — under senare tider ha invalen utsträckts till snart sagdt alla välfräjdade landtbrukare och för jordbruk och fiske intresserade män, understundom äfven kvinnor, inom vederbörande län — samt likaledes valda hedersledamöter.

Sällskapens verksamhet omfattar de flesta angelägenheter för landthushållningen, och sällskapen äro förmedlande organ mellan statsförvaltningen och vederbörande områdes jordbruksnäring i dessa angelägenheter; genom dem handhafves fördelningen af de flesta statsanslag till landthushållningens främjande.

Då af denna redogörelse framgår, att hushållningssällskapen ligga under Kungl. Maj:ts administrativa makt, blir utskottet ännu mer styrkt i den uppfattningen, att, om ej mera vägande skäl än motionären kunnat förebbringa äro att finna, motionen ej bör föranleda till någon Riksdagens åtgärd.

Sant är visserligen, att hushållningssällskapens stadgar inom de af Kungl. Maj:t angifna gränserna förete en mångfald organisatoriska olikheter, hvarvid äfven i något eller några fall dessa i en del hänseenden vidlädas af brister, hvilkas undanrödjande äfven utskottet anser önskvärda, men då de senaste grundstadgarne datera sig så sent som från den 28 oktober 1910 och den närvarande tendensen i allmänhet väl sörjer för att utvecklingen går i mera folklig riktning, kan man förutse, att äfven inom det eller de hushållningssällskap, där motionärens synpunkter, om de annars förtjäna afseende, icke blifvit tillbörligen tillgodosedda, en ändring till det bättre snart nog skall af sådant sällskap själf anses önskvärd och åtgärder därför af dess ledamöter vidtagas, helst om ändamålet med sällskapets verksamhet därigenom i någon afsevärdare mån kan främjas.

Om utskottet sålunda redan af formella skäl anser sig på grund af motionärens framställning förhindrad att tillstyrka hans yrkande, vill utskottet likväl icke undandraga sig att framhålla, att det enligt utskottets mening är mindre lämpligt och sannolikt ej heller af behovet påkalladt att generellt stadga om arfvode eller åtminstone reseersättnings utgående till förvaltningsutskottets ledamöter. I de fall, där sådan ersättning anses böra tilldelas ledamöter, drager nog vederbörande sällskap försorg om att så äfven kommer att ske. För öfrigt har utskottet sig bekant från flera sällskap, att kvinnor redan nu äro och, där de därtill äro kvalificerade, kunna blifva medlemmar; att mindre jordbrukare och småbrukare äro både medlemmar i sällskapen och ledamöter af förvaltningsutskotten.

Enligt utskottets förmenande är utsträckningen af hushållningssällskapens verksamhetsområde i så måtto, att de alltmera tagas i anspråk för uppdrag från jordbruksdepartementet, landbruksstyrelsen, under hvilken de dessutom för närvarande närmast sortera, och landbruksakademien äfvensom för den maktpåliggande egnahemsrörelsen m. m., ej af den art, att de därigenom skulle fjärmas från sin uppgift att verka för främjandet af landthushållningen; tvärtom.

Att utskottet med denna syn på hushållningssällskapens verksamhet icke kan biträda motionärens mening, att genom Riksdagens ingripande intvinga dessa i alltför schablonmässiga organisationsformer är uppenbart, och detta så mycket mindre som motionären ej påstått och ännu mindre gittat visa att hushållningssällskapens medel användts på sådant sätt att berättigad anmärkning däremot vore gjord; tvärtom säger han: »Att våra hushållningssällskap allt från deras uppkomst varit en kraftig häfstång till

det svenska jordbrukets och dess binäringars förkofran, torde allmänt erkännas.»

Slutligen vill utskottet framhålla, att motionären själf angifvit tidpunkten för det af honom påkallade ingripandet från Riksdagens sida i och för omorganisation af hushållningssällskapen och deras verksamhet till en helt annan än den närvarande. Den därför lämpliga tiden angifver han sålunda: »En kommitté är för närvarande sysselsatt med att utreda på hvad sätt staten, landstingen, hushållningssällskapen och kommunerna må kunna frigöras från beroende af rusdryckshandteringens vinstmedel. Hur kommittén ämnar slutföra sin uppgift är ännu ej bekant, men om dess förslag i hithörande del kommer att gå ut på aflösning af brännvinsmedlen mot ett fast anslag åt hushållningssällskapen, vore tidpunkten särskildt ägnad att samtidigt åstadkomma den önskade ändringen i mera utprägladt folklig riktning af deras stadgar» (kurs. af utskottet).

Bli resultatet af den anmärkta kommitténs arbete aflösning af brännvinsmedlen mot ett fast anslag åt bland andra hushållningssällskapen, förefaller det utskottet sannolikt, att nämnda kommitté äfven tager i öfvervägande de villkor, som böra bestämmas för hushållningssällskapens rätt till sådant fast anslag.

På grund af hvad utskottet sålunda framhållit, hemställer utskottet

att herr Gripenstedts ifrågavarande motion icke måtte till någon Andra kammarens åtgärd föranleda.

samt

af herr Olsson i Kullenbergstorp, hvilken ansett, att en skrifvelse i motionens syfte bort komma till stånd, dock endast i fråga om bestämmelser angående medlemsafgifterna.
